

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Katholieke Pabo Zwolle
T.a.v. College van Bestuur
Ten Oeverstraat 68
8012 EW ZWOLLE

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
27415732
Uw brief van
8 februari 2021

Datum 25 maart 2021
Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo master Leiderschap en Innovatie Kind
en Educatie

Bijlagen

1
*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geacht college,

Met de brief van 8 februari 2021, door de Commissie Doelmatigheid Hoger
Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 8 februari 2021, hebt u mij het
voornemen voorgelegd om de hbo-masteropleiding Leiderschap en Innovatie Kind
en Educatie als bekostigde opleiding te verzorgen in Zwolle.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 8 maart 2021, kenmerk 2021/012, negatief
geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit
besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het
hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling
macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te
stemmen met uw voornemen om de hbo-masteropleiding Leiderschap en
Innovatie Kind en Educatie als bekostigde opleiding te verzorgen in Zwolle.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de
WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet
aan criterium a van artikel 4, eerste lid, van de Regeling, maar niet aan criterium
b van dat artikel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de
CDHO.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-
Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
Mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Katholieke Pabo Zwolle deeltijd hbo master Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie Zwolle	2021/012	08/03/2021

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 08/02/2021 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Katholieke Pabo Zwolle om de hbo master Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie als bekostigde opleiding te verzorgen te Zwolle (brief van 08/02/2021 zonder kenmerk). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van de Katholieke Pabo Zwolle om de hbo master Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie (hierna ook aangeduid als MLIKE) als bekostigde opleiding te Zwolle te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de WHW. Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager biedt de postinitiële hbo master Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie sinds 2018 in samenwerking met Hogeschool Viaa in Zwolle aan als onbekostigde opleiding. In het collegejaar 2020-2021 is de master - mede vanwege uitschrijvingen van studenten die geen lerarenbeurs toegekend kregen als gevolg van verschuiving van de subsidiegelden - niet opgestart. Aanvrager verzoekt hierbij om de opleiding in bekostigde vorm te mogen aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo master in het Croho onderdeel Gedrag en maatschappij. De opleiding omvat 60 EC en wordt in deeltijdvorm aangeboden.

De opleiding bestaat inhoudelijk uit onder meer de vakgebieden: leiderschap, organisatie- en innovatieleer, pedagogiek en opvoedkunde, methodologie van onderzoek, filosofie en identiteitsontwikkeling, human resource management, begeleidingskunde, curriculumontwerp, algemene vakkennis onderwijs, jeugdhulp, kinderopvang,

sociaal werken lokale overheden en specifieke vakkennis uit eigen sector (onderwijs, jeugdhulp, kinderopvang en sociaal werk).

De master leidt op tot interprofessionele leiders met informele en formele zeggenschap in de sectoren educatie, kinderopvang, sociaal werk en jeugdzorg. De opleiding is onder andere bedoeld voor schoolleiders, leraren, teamleiders, projectleiders, leidinggevendend sociaal werk, jeugdzorg en kinderopvang, hoofd gastouderbureau, staf- en beleidsmedewerkers in de relevante sectoren maatschappelijk werkers, consulenten, trainers, jeugdzorgwerkers, gedragswetenschappers en therapeuten jeugdhulp en vertrouwensartsen. De master richt zich op bestaande functies, maar ook op toekomstige sectoroverstijgende functies en rollen.

De master Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie is toegankelijk voor personen met een (relevant) hbo bachelordiploma of hoger. Voor zover er een werkervaringseis geldt merkt de commissie op dat blijkens artikel 7.27 van de WHW het instellingsbestuur met het oog op de inschrijving voor een deeltijdse opleiding aan een universiteit of aan een hogeschool eisen kan stellen omtrent het verrichten van werkzaamheden tijdens het volgen van de opleiding indien de desbetreffende werkzaamheden in de onderwijs- en examenregeling als onderwijseenheden zijn aangemerkt. De werkervaringseis als zodanig mag niet als eis worden gesteld.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan criterium a, maar niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De commissie heeft hierbij overwogen dat de bestaande verwante opleidingen reeds kunnen voorzien in de arbeidsmarktbehoefte en maatschappelijke behoefte die aanvrager aannemelijk heeft gemaakt.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo master Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie (MLIKE) aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke en een wetenschappelijke behoefte. De onderbouwing van de drie elementen loopt in de aanvraag door elkaar.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie verwijst aanvrager naar data uit ROA's rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2024', de resultaten van een werkveldonderzoek uitgevoerd door Van den Brandhof (in de periode van 15/09/2020 t/m 14/01/2021), de 'Onderwijsatlas primair onderwijs 2019' van het Arbeidsmarktplatform (september 2019), het rapport 'De Staat van de Schoolleider 2019' van de Algemene Vereniging Schoolleiders in het basis-, voortgezet- en speciaal onderwijs (april 2019) en de 'Factsheet Arbeidsmarkt. Sociaal werk, jeugdzorg, kinderopvang' van het UWV (maart 2020).

Ter onderbouwing van de kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master MLIKE verwijst aanvrager naar het rapport 'Verkenning Schoolleiders. Verkenning naar de vraag naar en het aanbod aan schoolleiders in het primair onderwijs' van het Arbeidsmarktplatform Primair Onderwijs (april 2019), het rapport 'Professionalisering en positionering team- en afdelingsleiders vo' van onderzoeks- en adviesbureau Oberon (november 2018), de 'Monitoring professionalisering schoolleiders en bestuurders VO 2018' van het Kohnstamm Instituut en Oberon (januari 2019) en het rapport 'Verkenning arbeidsmarkt jeugdsector' van A. Lodder en M. Welling (november 2018).

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte verwijst aanvrager naar data uit ROA's rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2024'. Aangezien dit rapport is gebaseerd op gegevens uit ROA's database AIS en deze database de meest geactualiseerde gegevens bevat, verwijst de commissie naar hetgeen hieronder wordt overwogen over het AIS van ROA. Aanvrager stelt onder verwijzing naar het rapport dat het ROA de indicator toekomstige arbeidsmarktperspectieven voor nieuwkomers op de arbeidsmarkt (ITA) voor de subsectoren master gezondheidszorg en master onderwijs als goed typeert (p. 29). Daarmee kan volgens aanvrager gesteld worden dat tot 2024 de vraag naar masteropgeleide professionals in het domein kind en educatie, waar de master MLIKE zicht op richt, met grote kans structureel zal zijn. De commissie overweegt dat in ROA's database AIS de master gezondheidszorg en de master onderwijs een overkoepelende opleidingscategorie (subsector) betreft. De commissie acht de prognoses van de subsectoren te breed en betreft in haar analyse in beginsel alleen de afzonderlijke opleidingstypes die binnen een subsector vallen. De commissie heeft derhalve gekeken naar opleidingscategorieën die het beste aansluiten bij de hbo master Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie. De commissie acht de prognoses voor het opleidingstype master

management, bedrijfs- en personeelwetenschappen het meest relevant, omdat hierin de sterk verwante masters Master Educational Leadership, Leren en Innoveren, Learning & Innovation en Innovatie in Zorg en Welzijn zijn ondergebracht (voor de nadere uitwerking van het verwant opleidingsaanbod verwijst de commissie naar haar overwegingen aangaande criterium b). ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie van afgestudeerden van dit opleidingstype als redelijk. ROA verwacht enige knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2024.

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose opleidingstype master management, bedrijfs- en personeelwetenschappen

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		8800	4	0.7	gemiddeld
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte vervangingsvraag tot 2024		23600	11	1.8	laag
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte baanopeningen tot 2024		32400	16	2.4	laag
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2024		42700	21	3.2	gemiddeld
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2024	1.05				enige
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2024	1.05				redelijk

Bron: ROA AIS

Aanvrager doet binnen het AIS van ROA tevens een beroep op de arbeidsmarktprognoses voor de beroepsgroepen managers en pedagogische beroepen. De commissie overweegt dat binnen ROA's prognoses per opleidingstype zowel verwachte vacatureaantallen worden opgenomen als de uitstroomcijfers van afgestudeerden. Zodoende wordt inzichtelijk gemaakt wat de verhouding is tussen werkzoekenden en baanopeningen, waardoor een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van een bepaald opleidingstype kan worden vastgesteld. In ROA's prognoses per beroepsgroep is slechts het aantal verwachte vacatures opgenomen, zonder dat dit wordt afgezet tegen de uitstroom uit opleidingen of het gevraagde opleidingsniveau. Om die reden kent de commissie in algemeenheid meer gewicht toe aan relevante opleidingstypen in ROA's database AIS dan die van de beroepsgroepen. De commissie merkt op dat de beroepsgroep managers onvoldoende specifiek is om te beoordelen of sprake is van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie. De commissie is echter van oordeel dat binnen de beroepsgroepen van het AIS van ROA, de beroepsgroep managers onderwijs en managers zorginstellingen relevant is omdat blijkens de classificatie hierin de beroepen managers onderwijs, kinderopvang en sociale dienstverlening zijn opgenomen. Het ROA typeert voor de beroepsgroep managers zorginstellingen (waarin managers kinderopvang is opgenomen) de uitbreidingsvraag tot 2024 als gemiddeld en de vervangingsvraag als hoog. Het ROA verwacht enige knelpunten bij deze beroepsgroep in 2024 (zie tabel 2). Specifiek voor de beroepsgroep managers in het onderwijs wordt een gemiddelde uitbreidingsvraag tot 2024 verwacht, die wordt gecompenseerd door een erg hoge vervangingsvraag. Het ROA verwacht grote knelpunten bij deze beroepsgroep in 2024 (zie tabel 3). De commissie merkt hierbij op dat schoolleiders in het basisonderwijs sinds 1 januari 2018 moeten voldoen aan de basiskwalificaties zoals beschreven in de beroepsstandaard en zich moeten registreren in het Schoolleidersregister PO en dat de aangevraagde master reeds voldoet aan deze basiskwalificaties.

Tabel 2. Arbeidsmarktprognose beroepsgroep managers zorginstellingen

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Managers zorginstellingen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		1400	7	1.1	gemiddeld
Managers zorginstellingen	verwachte vervangingsvraag tot 2024		5500	27		4 hoog
Managers zorginstellingen	verwachte baanopeningen tot 2024		6900	34		4.9 hoog
Managers zorginstellingen	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2024	0.879				enige

Bron: ROA AIS

Tabel 3. Arbeidsmarktprognose beroepsgroep managers onderwijs

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Managers onderwijs	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		700	4	0.7	gemiddeld
Managers onderwijs	verwachte vervangingsvraag tot 2024		5200	31		4.5 erg hoog
Managers onderwijs	verwachte baanopeningen tot 2024		6000	35		5.1 hoog
Managers onderwijs	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2024	0.838				groot

Bron: ROA AIS

Aanvrager verwijst in ROA's arbeidsmarktinformatiesysteem voorts naar de prognoses voor de beroepsklasse pedagogische beroepen. ROA verwacht grote knelpunten in de personeelsvoorziening in 2024. Voor pedagogische beroepen wordt een totale uitbreidingsvraag tot 2024 verwacht van 2%. De perspectieven voor de beroepsklasse pedagogische beroepen zijn gunstig, maar slechts een enkele functie (leidsters kinderopvang) binnen deze beroepsgroep sluit aan op het profiel van de hbo master Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie.

De commissie constateert dat ROA's prognoses voor de relevante opleidingstypen, beroepsgroepen en opleidingsklasse een redelijk tot positief beeld opleveren van de arbeidsmarktbehoefte aan dit type afgestudeerden. De commissie merkt hierbij op dat deze masteropleiding voornamelijk voorziet in opscholing van personeel dat reeds een baan heeft.

In het rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2024' verwacht het ROA in de periode 2019-2024 een relatieve toename van werkgelegenheid voor personen met een hbo-master en wo-master opleidingsniveau van 0,8% per jaar (p. 18). Uit gegevens van DUO volgt volgens aanvrager dat binnen haar voedingsgebied sprake is van 1696,2 fte directiepersoneel in het primair onderwijs, waarbij het regulier onderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs zijn meegerekend. Voor het voortgezet onderwijs is er in de regio sprake van 618,6 fte directiepersoneel. Aanvrager leidt hieruit af dat op basis van de werkgelegenheidscijfers van het ROA voor de relevante regio een jaarlijks minimale behoefte zal zijn aan 18 masteropgeleide directieleden. De commissie acht de extrapolatie van de verwachte groeipercentages van het aantal werkende op hbo- en wo-master niveau naar het aantal directiepersoneel in het primair- en voortgezet onderwijs niet steekhoudend; het feit dat het ROA voor masteropgeleiden een jaarlijks werkgelegenheids-groei van 0,8% heeft voorspeld betekent immers niet zonder meer dat naar verwachting zich een gelijkwaardige werkgelegenheids-groei zal voordoen onder directiepersoneel in het primair- en voortgezet onderwijs. De door aanvrager gehanteerde uitgangspunten en de daaruit voortvloeiende minimale

behoefteraming acht de commissie dan ook niet navolgbaar.

Vervolgens verwijst aanvrager naar interviews met 36 (regionale) besturen in het primair- en voortgezet onderwijs, kinderopvangorganisaties en organisaties uit de welzijns- en jeugdzorgsector die Van den Brandhof in de periode van 15 september 2020 tot en met 14 januari 2021 in opdracht van aanvrager heeft uitgevoerd. De gespreksverslagen, met vermelding van de organisatie, naam en functie van de geïnterviewde personen zijn bij het rapport 'Onderzoek naar de organisatieontwikkeling en het (gewenste) leiderschap in het kader van de Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie' gevoegd. De geïnterviewden zijn gevraagd een inschatting te maken van het aantal werknemers dat in aanmerking zou kunnen komen om de hbo master Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie te volgen. Vanuit de organisaties waar gesprekken zijn gevoerd, ontstaat volgens het rapport een beeld van een minimale jaarlijkse instroom van 43 en 57 deelnemers. De grootste instroom is te verwachten uit de onderwijssector en dan met name het primair onderwijs en nog specifiek vanuit Integrale Kindcentra. Vanuit het sociale domein (jeugdhulp), de jeugdzorg en in mindere mate vanuit de kinderopvang is (op termijn) ook instroom te verwachten. 81% van de respondenten vindt bekostiging van de master wenselijk, 16% van de respondenten staat hier (deels) neutraal in en 3% van de respondenten vindt bekostiging niet wenselijk. De respondenten voelen zich gemiddeld genomen verbonden met de domeinoverstijgende thematiek van de Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie. Meer verbinding met de regionale dan wel wijkgerichte thematiek en met gemeenten wordt als wenselijk gezien, waarbij verbinding gemaakt kan worden met hardnekkige, onderliggende en domeinoverstijgende problemen. Daarnaast wordt gezamenlijke instroom vanuit reeds samenwerkende organisaties of uit organisaties die gaan samenwerken als wenselijk omschreven, dit om de samenwerking te bevorderen, dit door koppeling aan de strategische hr-agenda. De commissie overweegt dat de inhoudelijke meerwaarde van de master vanuit het werkveld wordt erkend en dat hoewel de gespreksverslagen geen harde toezeggingen bevatten, deze verklaringen wel een indicatie geven van een (op)scholingsbehoefte middels de voorgenomen master.

Aanvrager stelt dat het ROA de indicator toekomstige arbeidsmarktperspectieven voor de subsector master gezondheidszorg en onderwijs als goed typeert (p. 27 van het rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2024'). Verklaringen hiervoor zijn volgens aanvrager dat er sprake is van zowel uitbreidingsvraag vanwege de groei van de bevolking (0.9%), als sprake van een vervangingsvraag die ingegeven wordt door pensioneringen en de behoefte aan skills upgrading. Deze cijfers toepassend op de regio Zwolle betekent volgens aanvrager dat er vanuit ITA cijfers jaarlijks nog eens 21 masteropgeleide directieleden noodzakelijk zullen zijn. De commissie acht deze behoefte raming zonder nadere motivering niet navolgbaar en zal deze raming dan ook buiten beschouwing laten.

Aanvrager betoogt dat er een grote vraag naar professionals zal zijn in het domein kind en educatie. De onvervulde vraag naar leraren in primair onderwijs in fte voor 2024 ligt volgens de 'Onderwijsatlas voor het primair onderwijs' van het Arbeidsmarktplatform op 4880 fte (p. 5). Aanvrager verwijst voorts naar een tabel waaruit blijkt dat in 2018 5,1% van de totale werkgelegenheid voor al het personeel in het primair onderwijs bestond uit een directielid. Bij dit percentage zou volgens aanvrager meegenomen moeten worden dat de werkgelegenheid van directiepersoneel mogelijk nog een stuk groter zal zijn omdat in de nabije toekomst veel pensioneringen te verwachten zullen zijn bij directiepersoneel. Volgens de 'Onderwijsatlas primair onderwijs 2019' was in 2018 45% van de schoolleiders 55 jaar en ouder en was 25% van de leerkrachten 55 jaar en ouder. Aanvrager stelt dat als de percentages voor het primair onderwijs worden toegepast op directie-, management en leidinggevend personeel, de werkgelegenheid voor het primair onderwijs in het relevante voedingsgebied van de aangevraagde master zou uitkomen op 60 tot 102 fte. Aanvrager presenteert op basis van voornoemde percentages een behoefte raming van directiepersoneel in het voortgezet onderwijs van 9 tot 38 fte (p. 13 van het aanvraagdossier). De commissie begrijpt aldus dat aanvrager de verwachte onvervulde vraag naar leraren heeft toegepast op het aantal directieleden in het primair - en voortgezet onderwijs. De commissie acht de extrapolatie van de te verwachte onvervulde vraag naar leraren naar het aantal directiepersoneel niet steekhoudend. De commissie acht deze schatting van de regionale arbeidsmarktbehoefte dan ook niet overtuigend.

Aanvrager verwijst voorts naar pagina 22 van het rapport 'De Staat van de Schoolleider 2019' van de Algemene Vereniging Schoolleiders in het basis-, voortgezet - en speciaal onderwijs. Aanvrager beschrijft dat blijkens dit rapport het aantal vacatures voor directiepersoneel in het onderwijs flink oploopt. Daarbij is de vacatureruimte voor directiepersoneel in het basisonderwijs het grootst. Als het gaat om de regio's waar aanvrager nauw mee

samenwerkt wordt respectievelijk 17,9% (Overijssel en Gelderland) en 66,2% (Flevoland) vacatureruimte voor directiepersoneel in het onderwijs verwacht. Voor Friesland en Groningen wordt volgens aanvrager 3,7% vacatureruimte voor directiepersoneel in het onderwijs verwacht. Deze percentages heeft aanvrager vervolgens vanuit de data van DUO aangaande het aantal onderwijspersoneel (fte) vertaald in concrete aantallen fte's aan baanopeningen voor afgestudeerden van de master MLIKE. Volgens aanvrager betekent dat er voor Overijssel en Gelderland gedacht moet worden aan 305 fte directievacatures, in Flevoland om 1119 fte en in Groningen en Friesland om 62 fte directievacatures en in totaal betreft dit 1456 fte aan vacatures. De commissie overweegt als volgt. Het rapport 'De Staat van de Schoolleider 2019' vermeldt onder verwijzing naar de Arbeidsmarkt barometer po, vo en mbo 2017-2018 (Ecorys) en Arbeidsmarktanalyse primair onderwijs 2018 (APPO) dat, hoewel de werkgelegenheid voor schoolleiders in het primair onderwijs is gedaald, het aantal vacatures is toegenomen. Gekeken naar de omvang van de doelgroep is het aantal vacatures in het primair onderwijs volgens dit rapport voor schoolleiders het grootst. Anders dan aanvrager stelt, zijn de percentagecijfers waarnaar zij verwijst geen ramingen maar een verdeling van directievacatures per landsdeel in 2017/2018. Volgens 'De Staat van de Schoolleider 2019' betrof 17,9% van de directievacatures in 2017-2018 in het landsdeel Overijssel, Gelderland en Utrecht, 66,2% in het landsdeel Noord-Holland, Flevoland en Zuid-Holland en 3,7% in het landsdeel Friesland, Groningen en Drenthe. De commissie hecht aan de door aanvrager opgestelde behoefte-ramingen dan ook geen waarde.

Aanvrager verwijst voorts naar de 'Factsheet Arbeidsmarkt. Sociaal werk, jeugdzorg, kinderopvang' van het UWV (maart 2020). Aanvrager beschrijft dat uit deze factsheet blijkt dat in de kinderopvang voor medio 2019 een personeelstekort van 40% werd verwacht. Voor de welzijn- en jeugdzorgsectoren werd in de factsheet uitgegaan van een personeelstekort van respectievelijk 13% en 16% (p. 2). De commissie constateert dat het UWV in deze factsheet vermeldt dat de moeilijk vervulbare vacatures in deze sector zien op de functies van pedagogisch medewerkers op mbo-niveau 4, academisch geschoolde gedragswetenschappers (orthopedagogen, klinisch- en GZ-psychologen) en hbo geschoolde jeugdzorgwerkers- /gezinscoaches (p. 2). De commissie constateert dat de factsheet geen specifieke gegevens bevat over tekorten aan directiepersoneel in de jeugdzorg en kinderopvang. Deze bron geeft daarmee geen blijk van een concrete arbeidsmarkt-vraag naar afgestudeerden van de voorgenomen hbo master en evenmin opscholingsbehoefte middels deze master.

Naast kwantitatieve cijfers ligt er volgens aanvrager ook een kwalitatieve vraag rondom leiderschap in het domein kind en educatie. Aanvrager beschrijft, onder verwijzing naar de rapporten 'Verkenning Schoolleiders. Verkenning naar de vraag naar en het aanbod aan schoolleiders in het primair onderwijs', 'Professionalisering en positionering team- en afdelingsleiders vo' en de 'Monitoring professionalisering schoolleiders en bestuurders VO 2018' dat voor het onderwijs geconstateerd wordt dat er te weinig leiders met passende competenties zijn om in toekomstige werkcontexten te kunnen functioneren. Voor die passende competenties acht het arbeidsmarktplatform het volgens aanvrager van belang dat opleidingen voor schoolleiders aandacht besteden aan strategisch handelen, samenwerken met de omgeving en reflectie op het persoonlijk functioneren. Schoolleiders ervaren regelmatig complexe uitdagingen die onder andere te maken hebben met strategisch handelen en met toenemende verbondenheid met de omgeving en samenwerking met professionals uit andere sectoren. De genoemde competenties zouden een antwoord kunnen geven op de betreffende uitdagingen. Aanvrager vervolgt dat vanuit het voortgezet onderwijs een trend wordt gesignaleerd dat team- en afdelingsleiders zich zouden moeten ontwikkelen in de richting van onderwijskundig leiderschap. De leiders in het voortgezet onderwijs geven zelf aan de behoefte te hebben aan opleidingen teneinde te kunnen reflecteren op hun leiderschap rondom vraagstukken die in hun directe praktijk spelen. Tegelijk leeft voor leiders in het voortgezet onderwijs vooral de vraag om een structureel aanbod van opleidingen en hebben zij behoefte aan concrete afspraken over positionering van zichzelf als leider. De commissie stelt vast dat aanvrager niet heeft verwezen naar concrete pagina's binnen deze rapporten. De commissie heeft het betoog van aanvrager omtrent de kwalitatieve vraag naar scholing rondom leiderschap in het onderwijs voor zover dat op deze bronnen ziet daarom niet kunnen verifiëren.

Aanvrager vervolgt dat de Onderwijsraad adviseert dat schoolleiders meer op strategisch niveau moeten leren handelen en de kwaliteit van schoolleiders in het primair, voortgezet en mbo onderwijs te verbeteren door schoolleiders op masterniveau op te leiden. De commissie stelt vast dat aanvrager heeft nagelaten te verwijzen naar een specifiek rapport van de Onderwijsraad. De commissie kan de gestelde suggestie van de Onderwijsraad om de kwaliteit van schoolleiders in het onderwijs te verbeteren door schoolleiders op

masterniveau op te leiden, dan ook niet meewegen in haar beoordeling.

Volgens aanvrager ligt de kwalitatieve vraag naar leiders blijktens het rapport 'Verkenning arbeidsmarkt jeugdsector' tevens in sociaal werk, jeugdhulp en jeugdzorgsectoren in het leren vinden van innovatieve oplossingen voor grote vraagstukken als een hoog ziekteverzuim en een grillig patroon in verloop van personeel (p. 26 en 28). Ook het probleem van hoge percentages moeilijk te vervullen vacatures zou volgens aanvrager beantwoord kunnen worden met de inzet van kwalitatief goed opgeleide leiders. De commissie volgt aanvrager in haar betoog dat de hbo master Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie een bijdrage kan leveren aan de verdere professionalisering van de jeugdsector.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat aanvrager het bestaan van enige arbeidsmarktbehoefte die hoofdzakelijk bestaat uit een opscholingsbehoefte aannemelijk heeft gemaakt.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Aanvrager doet - zo begrijpt de commissie - ter onderbouwing van een maatschappelijke behoefte een beroep op het rapport 'De arbeidsmarkt van het sociaal domein' van het onderzoekprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn (juni 2019), het rapport 'Leiding geven aan transformatie' van het Nederlands Jeugdinstituut (2018) en het proefschrift 'Diversiteit, inclusie en kwaliteit in het hybride kinderopvangstelsel in Nederland' van W. van der Werf (2020). Verder heeft aanvrager ter onderbouwing van de wetenschappelijke behoefte verwezen naar de publicatie 'Steeds inclusiever' van de Onderwijsraad (juni 2020). De commissie heeft deze bron betrokken bij de beoordeling van de maatschappelijke behoefte.

Aanvrager beschrijft dat het rapport 'De arbeidsmarkt van het sociaal domein' van het onderzoekprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn vermeldt dat bij de meeste branches werknemers als gevolg van de veranderingen in het sociaal domein meer moeten administreren, samenwerken met andere professionals, nieuwe kennis en vaardigheden moeten aanleren en of meer taken hebben gekregen (p. 66). Deze passage geeft, zonder nadere uitwerking in relatie tot de voorgenomen master, naar het oordeel van de commissie geen blijk van een maatschappelijke behoefte in de zin van de Regeling. Immers, niet duidelijk is in hoeverre de voorgenomen master kan profiteren van de gesignaleerde veranderingen in het sociaal domein. De stelling van aanvrager dat hetzelfde platform vragen heeft gesteld in het werkveld van het sociale domein en waaruit zou blijken dat professionals vanuit verschillende branches constateren dat door de veranderingen, mensen hoger opgeleid zouden moeten zijn, ontbeert een deugdelijke onderbouwing en wordt gepasseerd.

Aanvrager vervolgt dat een hogere opleiding niet het enige is dat helpt om organisatieverbetering te bewerkstelligen. Blijkens het rapport 'Leiding geven aan transformatie' van het Nederlands Jeugdinstituut kan het beste resultaat voor cliënten worden bereikt door transformationeel leiderschap gericht op het sluiten van allianties met verschillende partijen, de bereidheid om de eigen organisatie te veranderen en de vaardigheid om collega's in een transitie mee te nemen. Deze leiders zijn op verschillende posities van belang waarbij te denken valt aan een wethouder, een directeur van een instelling, een teamleider die als informeel leider optreedt in een vernieuwende beweging. De samenwerking van verschillende personen die vanuit transformationeel leiderschap werken, versterkt de beweging van verandering (p. 13). Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte doet aanvrager voorts een beroep op het proefschrift 'Diversiteit, inclusie en kwaliteit in het hybride kinderopvangstelsel in Nederland' van W. van der Werf (2020). Het proefschrift vermeldt dat hybride organisaties met een publieke basis die hun sociale missie weten te behouden of zelfs te versterken en marktgeoriënteerde private organisaties die er expliciet voor kiezen om een sociale missie centraal te stellen, een ankerpunt kunnen vormen voor toekomstig beleid. Enerzijds hebben kinderopvangorganisaties te maken met een sociale missie gericht op overheidsbeleid bijvoorbeeld voor het terugdringen van de groeiende diversiteit en ongelijkheid in onze samenleving. Anderzijds geldt een marktgerichte commerciële missie die vraagt om een gezond verdienmodel. Een professionele organisatie blijkt voor het duurzaam verenigen van zowel sociaal als marktgericht perspectieven gunstig te werken. De manager is onderdeel van die professionele organisatie en moet in staat zijn 'beleidsmatig te prioriteren met een integrale sociale en inclusieve missie, wat effectiever kan zijn voor regelgeving die anders misschien beperkt blijft tot administratieve procedures' (p. 67). De commissie is van oordeel dat een proefschrift geen bron is waaruit zonder meer een maatschappelijke behoefte in de zin van de Regeling kan worden afgeleid. De commissie is daarom terughoudend om hier veel gewicht aan toe te kennen. Aanvrager betoogt onder verwijzing naar het opleidingskader van de master MLIKE dat de aangevraagde master onder meer de rol van boundary crosser beoogt te ontwikkelen. Deze boundary crosser is gericht op het beter samenwerken met andere professionals. Daarnaast beoogt de opleiding de rol

van civic entrepreneur te ontwikkelen, die zich richt op sociaal ondernemend kijken naar de vraagstukken die in organisaties aan de orde zijn. Vanuit deze rol zou de 'hybride rol' van de kinderopvang ondernemend bekeken kunnen worden in het belang van een meer professionele organisatie. De opleiding voorziet daarnaast, gericht op de werksetting van de student, in nieuwe kennis en vaardigheden, die de student 'just in time' voor zijn eigen situatie leert te ontwikkelen en toe te passen. De master MLIKE daagt deelnemers daarnaast uit om complexe vraagstukken uit de eigen werkcontext te analyseren en op strategisch niveau passende oplossingen te bedenken, uit te voeren en te evalueren. Naar de mening van de commissie sluit het programma van de aangevraagde opleiding aan op het gesignaleerde samenwerkingsvraagstuk in het jeugd- en het sociaal domein. De commissie acht het daarnaast aannemelijk dat de aangevraagde opleiding kan bijdragen aan het vormgeven van kindcentra en daarmee een bijdrage kan leveren aan een maatschappelijke behoefte.

Aanvrager betoogt dat de huidige ontwikkelingen - naast de heroriëntatie op de inrichting van het ecosysteem rondom het kind - vragen om een nieuw curriculum t.a.v. het opleiden van innovatieve leiders die in dit nieuwe systeem invloed kunnen uitoefenen zodat opgroeiende kinderen optimale kansen krijgen. Een van de, aan passend onderwijs ten grondslag liggende ontwikkelingen, is volgens aanvrager die van inclusief onderwijs als gewenst perspectief. In haar recente publicatie 'Steeds inclusiever' raadt de Onderwijsraad aan om stapsgewijs toe te werken naar inclusief onderwijs in de toekomst, waarbij alle leerlingen dichtbij huis gezamenlijk onderwijs kunnen volgen en de ondersteuning en toerusting krijgen die ze nodig hebben. Deze ontwikkeling vraagt van schoolleiders en -bestuurders dat ze o.a. randvoorwaarden organiseren om deze ondersteuning te kunnen bieden (p. 8). De commissie is van oordeel dat afgestudeerden van de master MLIKE in de rol van schoolleiders een belangrijke rol kunnen spelen in het inclusiever maken van het onderwijs.

De commissie concludeert reeds op grond van het bovenstaande dat aanvrager heeft aangetoond dat de hbo master MLIKE aansluit op een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling wetenschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de wetenschappelijke behoefte aan de hbo master MLIKE verwijst aanvrager onder meer naar het rapport 'Policy recommendations Changing families and sustainable societies: Policy contexts and diversity over the life course and across generations' van Laura Carlson e.a. (2017), het 'Technisch rapport segregatie' van de Inspectie van het Onderwijs en in het kader van de Academische werkplaats uitgevoerd door onderzoekers van de Universiteit van Amsterdam (april 2020) en het rapport 'In één hand: specialistische jeugdhulp in het speciaal onderwijs' van het Kohnstamminstituut (2020).

Aanvrager beschrijft ter onderbouwing van de wetenschappelijke behoefte een aantal ontwikkelingen die volgens haar om een heroriëntatie vragen op de inrichting van het ecosysteem rond het opgroeiende kind. Aanvrager stelt onder meer dat Europees onderzoek naar families in samenlevingen aantoonde dat er meer diverse samenlevingen ontstaan en dat er één alomvattend beleid zou moeten zijn, waarin maatregelen van verschillende diensten integraal, ingebed en complementair zijn om te kunnen voorzien in de behoeften van kwetsbare kinderen (Policy recommendations Changing families and sustainable societies: Policy contexts and diversity over the life course and across generations van Laura Carlson e.a.). Aanvrager vervolgt dat de noodzaak tot integratie van voorzieningen en interprofessionele samenwerking ook is doorgedrongen door het Kohnstamminstituut. Uit onderzoek van het Kohnstamminstituut blijkt dat interprofessionele samenwerking een kwaliteitsimpuls geeft aan het creëren van optimale kansen voor opgroeiende kinderen (het rapport 'In één hand: specialistische jeugdhulp in het speciaal onderwijs'). Aanvrager verwijst voorts onder verwijzing naar het 'Technisch rapport segregatie' van de Inspectie van het Onderwijs dat in het kader van de Academische werkplaats is uitgevoerd door onderzoekers van de Universiteit van Amsterdam naar de ontwikkeling van de toenemende segregatie in het onderwijs.

De commissie constateert dat het curriculum van de hbo master MLIKE weliswaar aandacht besteedt aan de rol van 'boundary crosses' (verbinder die elementen van de ene praktijk in de andere brengt). Aanvrager maakt echter niet duidelijk of en in hoeverre de opleiding betrokken is bij fundamenteel wetenschappelijke initiatieven. In de aanvraag zijn geen verwijzingen opgenomen naar concrete onderzoekslijnen en onderzoeksdoelen. De commissie constateert voorts dat de hbo master MLIKE een sterk praktijkgerichte opleiding is en niet is gericht op het doen van wetenschappelijk onderzoek. Reeds hierom heeft aanvrager niet aangetoond dat de hbo master MLIKE bijdraagt aan het vooruit brengen van een bepaald wetenschapsgebied. De commissie is dan ook van mening dat aanvrager de aansluiting bij een wetenschappelijke behoefte niet heeft aangetoond.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte en dat aanvrager het bestaan van enige arbeidsmarktbehoefte die hoofdzakelijk bestaat uit een opscholingsbehoefte aannemelijk heeft gemaakt. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 08/02/2021 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de Katholieke Pabo Zwolle om de hbo master Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie in Zwolle aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Niet tegenstaande het feit dat de (postinitiële) hbo master Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie (in onbekostigde vorm) reeds deel uitmaakt van het bestaande hoger onderwijsaanbod, heeft aanvrager de aangevraagde master vergeleken met bestaande masteropleidingen. Aanvrager stelt dat de voorgenomen opleiding qua inhoud en doelgroep uniek is. Aanvrager acht desondanks de volgende masters deels verwant aan de voorgenomen master MLIKE: Leren en Innoveren (Marnix Academie, Driestar educatief, Hogeschool Rotterdam, Saxion Hogeschool, Hogeschool Inholland, Fontys Hogescholen en Aeres Hogeschool), Learning & Innovation (Christelijke Hogeschool Windesheim en NHL Stenden Hogeschool), Educational Leadership (Marnix Academie, Driestar educatief, Hogeschool Viaa, Saxion Hogeschool, Christelijke Hogeschool Ede, Hogeschool Inholland en NHL Stenden Hogeschool), Master Interprofessioneel werken met Jeugd (Hogeschool Viaa) en de master Community Development (Hogeschool Utrecht). De commissie acht deze opleidingen sterk verwant omdat zij een soortgelijke instroomdoelgroep bedienen, omdat de programma's een substantiële overlap vertonen met het programma van de voorgenomen opleiding en omdat zij hun studenten voor (min of meer) dezelfde beroepen opleiden. De commissie overweegt hiertoe als volgt. De masters Leren en Innoveren en Learning & Innovation richt zich op de leraar of docent in de school en kent een inhoudelijke overlap wat betreft de vakken over innovatie, informeel leiderschap in het onderwijs en leren denken en handelen op masterniveau. De Master Interprofessioneel werken met Jeugd richt zich op professionals die interprofessioneel en systemisch willen leren werken met jeugdigen en kent een inhoudelijke overlap wat betreft het interprofessioneel werken en in het op masterniveau leren denken en handelen. De master Community Development is gericht op het welzijnswerk in de stedelijke omgeving en kent een inhoudelijke overlap wat betreft het leren denken en handelen op masterniveau en leidt onder meer op tot projectleider in diverse sectoren. De commissie beschouwt daarnaast de master Innovatie in zorg en welzijn van de Hogeschool Utrecht eveneens als sterk verwant gelet op de aandacht die deze master besteedt aan persoonlijke effectiviteit, leiderschap en strategische positionering en opleidt tot min of meer dezelfde beroepen onder meer als leidinggevende en procesmanager in de welzijnssector en gemeentes. Tot slot beschouwt de commissie de masters Jeugdzorg (Hogeschool Leiden) en Social Work (Hogeschool van Amsterdam, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Hanzehogeschool Groningen en NHL Stenden Hogeschool) als sterk verwant. De studenten van deze master worden onder meer opgeleid tot teamleider of 'leading professional' binnen de jeugdzorg en jeugdhulpverlening, waar zij professionaliserings- en veranderprocessen kunnen aansturen.

De commissie stelt vast dat aanvrager met name een vergelijking heeft gemaakt met bestaande verwante masteropleidingen die zich specifiek richten op leiderschap. Naast voornoemde sterk verwante masteropleidingen beschouwt de commissie de masters Pedagogiek (Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Utrecht, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Inholland Hogeschool, NHL Stenden Hogeschool, Hogeschool van Amsterdam en Fontys Hogescholen), Pedagogische wetenschappen (Radboud, Rijksuniversiteit Groningen, Universiteit Utrecht, Universiteit van Amsterdam, Vrije Universiteit Amsterdam, Erasmus Universiteit Rotterdam en Universiteit Leiden) en Education and Child Studies (Universiteit Leiden) als aanverwant aan de master MLIKE. Hoewel deze masters niet specifiek zijn gericht op leiderschap acht de commissie deze desondanks verwant, omdat zij opereren op het snijvlak van onderwijs, opvoeding en zorg. De master Onderwijswetenschappen (Radboud Universiteit, Universiteit van Amsterdam en Rijksuniversiteit Groningen), gericht op het bestuderen van het leerproces en het ontwikkelen van onderwijsstrategieën en lesmethodes, acht de commissie eveneens aanverwant aan de master MLIKE.

De commissie stelt voorts vast dat er een groot aanbod is van inhoudelijk verwante onbekostigde postinitiële masters: de Master Leiderschap in Onderwijs van Avans Hogeschool B.V. (Breda, Amsterdam en Zwolle), Master in Leadership in Education van Fontys Hogescholen (Zwolle), de Master Leiderschap van de Hanzehogeschool Groningen (Groningen), Management en Innovatie in Maatschappelijke organisaties van

de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (Nijmegen), Personal Leadership in Innovation and Change van Zuyd Hogeschool (Sittard-Geleen) en de Master Educational Management van Nederlandse School voor Onderwijsmanagement (Diemen). De commissie overweegt dat niet-bekostigde opleidingen volgens de Regeling als verwant aanbod kunnen worden aangemerkt indien ze op vergelijkbare condities worden aangeboden. Vergelijkbare condities zien op de toegankelijkheid van de opleiding, inrichting van het onderwijs, rechtspositie en de financiële voorwaarden waaronder een student een opleiding kan volgen. Hoewel de collegegelden van een onbekostigde master MLIKE aanzienlijk hoger liggen dan die van een bekostigde master MLIKE (9.235 euro in plaats van 2200), acht de commissie deze onbekostigde postinitiële masters sterk verwant, gelet op de inrichting van het onderwijs en de instroomdoelgroep. De commissie neemt hierbij voorts in aanmerking dat deze verwante masters net als de aangevraagde master MLIKE staan geregistreerd in het Schoolleidersregister PO. De instroom in deze verwante onbekostigde postinitiële masters is bij de commissie helaas niet bekend, zodat de commissie niet in staat is het belang van deze onbekostigde opleidingen te wegen.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in de bekostigde verwante masteropleidingen. De instroom van de (aan)verwante opleidingen is gestegen (tabel 4).

Tabel 4. Instroom eerstejaarsstudenten in (aan)verwant bekostigd deeltijdonderwijsaanbod

Opleiding	Instelling	'15-'16	'16-'17	'17-'18	'18-'19	'19-'20
M Leren en Innoveren (44135)	Driestar educatief (15BK)	26	11	26	20	19
	Fontys Hogescholen (30GB)	75	57	73	58	77
	Hogeschool Rotterdam (22OJ)	29	23	20	26	39
	Inholland (27PZ)	51	56	48	47	20
	Marnix Academie (10IZ)	113	103	27	43	33
	Saxion Hogeschool (23AH)	40	25	10	15	19
	Vilentum Hogeschool (30TX)	33	28	24	33	37
	Christelijke Hogeschool					
M Learning & Innovation (44136)	Windesheim (01VU)	63	43	34	24	28
	NHL Stenden Hogeschool (31FR)				25	16
	Stenden Hogeschool (22EX)	26	19	21		
Master Community Development (49140)	Hogeschool Utrecht (25DW)				5	3
M Master Educational Leadership (49295)	NHL Stenden Hogeschool (31FR)				10	19
M Master Interprofessioneel werken met Jeugd (49146)	Gereformeerde Hogeschool (22HH)					6
M Innovatie in Zorg en Welzijn (49132)	Hogeschool Utrecht (25DW)			84	126	161
M Pedagogiek (44113)	Fontys Hogescholen (30GB)	32	21	14	14	21
	Hogeschool Rotterdam (22OJ)	21	13	25	19	17
	Hogeschool Utrecht (25DW)	46	59	44	76	58
	Hogeschool van Amsterdam (28DN)	46	34	35	53	38
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)	54	37	40	35	48
	Inholland (27PZ)	43	38	46	38	53
	NHL (21WN)	64	40	26		
	NHL Stenden Hogeschool (31FR)				27	19
M Onderwijswetenschappen (60099)	Universiteit Utrecht (21PD)				27	25
	Universiteit van Amsterdam (21PK)				3	2

M Pedagogische Wetenschappen (66607)	Universiteit van Amsterdam (21PK)	18	23	17	7	11
	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL)	10	11	7	12	14
M Education and Child Studies (60396)	Universiteit Leiden (21PB)	10	2	2	6	3
M Jeugdzorg (40019)	Hogeschool Leiden (21RI)	20	17	12	16	25
M Social Work (44116)	Hogeschool van Amsterdam (28DN)	26	25	27	26	24
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)	18	20	19	15	18
Totaal		864	705	681	806	863

Bron: DUO, bewerking ABF

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van het instroomonderzoek van Van den Brandhof. Aanvrager verwacht dat tussen de 43 en 57 studenten per jaar zullen instromen. De commissie acht deze prognose niet realistisch, aangezien de meeste verwante opleidingen een (veel) geringere instroom kennen.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de aangevraagde hbo master Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er geen ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. De commissie overweegt hiertoe dat de aangevraagde master weliswaar beantwoordt aan een maatschappelijke behoefte en enige arbeidsmarktbehoefte die hoofdzakelijk bestaat uit een opscholingsbehoefte, maar dat de opleidingen die de commissie als sterk verwant heeft aangemerkt reeds kunnen voorzien in deze behoefte. De wijziging in de bekostigingsstructuur zal bovendien leiden tot een hogere instroom aan studenten. De onbekostigde hbo master Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie wordt sinds 2019 -2020 aangeboden met een instroom van 15 studenten in september 2020 (het rapport 'Onderzoek naar de organisatieontwikkeling en het (gewenste) leiderschap in het kader van de Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie', p. 3). Aanvrager verwacht dat wijziging in de bekostigingsstructuur zal leiden tot een verandering in de instroom van tussen de 43 en 57 studenten per jaar, zodat niet gezegd kan worden dat de instroom in de aangevraagde master niet ten koste zal gaan van het bestaand landelijk aanbod.

Vestiging van de opleiding in bekostigde vorm in Zwolle heeft naar het oordeel van de commissie mogelijk een negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod vanwege het feit dat de Christelijke Hogeschool Windesheim en Hogeschool Viaa in Zwolle de sterk verwante Master Learning & Innovation en de Master Interprofessioneel werken met Jeugd aanbieden.

De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo master Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de hbo master Master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie die de Katholieke Pabo Zwolle nu onbekostigd in de vorm van een postinitiële master aanbiedt reeds geaccrediteerd is. Dit betekent dat, mocht de minister een positief macrodoelmatigheidsbesluit nemen over deze opleiding, de instelling in beginsel geen Toets Nieuwe Opleiding bij de NVAO hoeft aan te vragen. Om die reden brengt de commissie geen advies uit aan de NVAO over de naam en de positie in het Croho.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.